

3. Лебедев Г. С. Бирка и Гнездово / Г. С. Лебедев, В. А. Булкин // Неславянское в славянском мире. — 1997. — № 11. — С. 11–17.
4. Носов Е. Н. Современные данные по варяжской проблеме на фоне традиций русской историографии / Е. Н. Носов // Неславянское в славянском мире. — 1999. — № 5. — С. 7–18.

Фіхтер Л. В.

### **Практичні засади вирішення проблеми взаємодії освітніх та музейних установ Одещини**

Реалізація головної мети освіти і виховання шкільної та студентської молоді, як у світі, так і в Україні, — це набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування надбань українського народу та культур минулого. Культура будь-якого історичного періоду завжди одночасно включає спадщину — сукупність зв'язків, відносин, результатів матеріального та духовного досвіду минулих епох — та творить її.

Значення культурних надбань важливе не лише для формування у молоді самосвідомості, а й для використання кращих історичних традицій в практиці сьогодення, коли відбувається зростання інтересу до власної історії, витоків національної культури. Проблема оновлення змісту освіти, її модернізація та застосування музейних закладів набуває особливої актуальності.

На наш погляд, самим влучним визначенням музейної педагогіки є таке: «Музейна педагогіка — галузь діяльності, що здійснює передачу культурного досвіду на основі міждисциплінарного та поліхудожнього підходу через педагогічний процес в умовах музейного середовища» [5]. Саме таке визначення актуалізує та ставить на перший план питання взаємодії освітніх та музейних закладів.

На сьогодні перед суспільством постає завдання не тільки зберегти для майбутніх поколінь культурну спадщину, як матеріальну, так і нематеріальну, а й навчити молодь пов'язувати теоретичні знання з артефактами, що свідчать про минуле. Серед численних інститутів, що виникли за для збереження, пропаганди історичного минулого, залучення молоді до її вивчення, особливе місце посідають музеї. Вони, як й інші соціальні інституції, переживають зараз складні часи, що характеризується суперечностями, пошуками нових шляхів розвитку. Так склалось, що коли більшість країн світу мали конкуренцію ідей, поглядів, в результаті яких відпрацьовувалась різноманітність змісту, форм та методів історичних досліджень, в нашій країні музеї часто створювались в ході різних політичних акцій та виконували певні ідеологічні завдання. Тому одна з найбільш проблем — це застарілі експозиції та форми діяльності, які не відповідають потребам сучасності [3].

Ця тема в тих чи інших ракурсах висвітлена у роботах сучасних науковців, тому ми наведемо ті аспекти, які розглядались, щоб мати уявлення про сучасний стан розробки проблеми взаємодії між освітніми та музейними закладами.

Певні кроки на шляху до впровадження музейної педагогіки відбуваються у її теоретичній сфері. Так, Л. А. Гайдою в статті «Музейна педагогіка: пошук оптимальної моделі» створено модель та проаналізовано сучасний розвиток музейної педагогіки України. Надано деякі пропозиції щодо перспектив розвитку музейної педагогіки в Україні [2].

Наступний аспект проблематики розглянутий у Ю. Ключко в статті «Сучасні освітні практики музеїв України», в якій проаналізовано сучасні освітні практики музеїв у контексті розвитку сучасного суспільства, визначено основні напрями діяльності українських музеїв як культурно-освітніх закладів [4].

Основні аспекти музейної педагогіки, її становлення та розвитку, напрями сучасних досліджень у галузі музейної педагогіки розглянуті О. В. Валенковичем [1].

У книзі Б. А. Столярова, яку можна вважати першим на пострадянському просторі навчальним посібником з музейної педагогіки, надано аналіз, узагальнення та інтерпретацію освітньої діяльності художнього музею на тлі та в контексті суперечливого досвіду, дослідженого автором [6].

Таким чином ми маємо ситуацію, коли на теоретичному рівні створено базис для впровадження взаємодії між освітніми та музейними закладами, але на практичному рівні немає ніяких розробок, які б методично забезпечували таку взаємодію, особливо на регіональному рівні.

Тому ми спробуємо окреслити ті моменти, які, на наш погляд, є базисними для подальшого вирішення даної проблеми.

З нашого погляду, саме виходячи з того, що передача культурного досвіду в умовах музейного середовища є основою, на якій побудовано музейну педагогіку взагалі, для її впровадження у тому чи іншому регіоні необхідно знати, які саме умови має музейне середовище.

Для унаочнення навчального процесу за допомогою музеїв і пошуку форм використання їх потенціалу у навчально-виховному процесі необхідно створити умови для проведення просвітницько-виховних заходів.

Відсутність науково-обґрунтованої системи використання потенціалу музеїв у діяльності навчальних закладів, відповідних програм, посібників та методичних рекомендацій негативно позначається на практичній роботі учнів та студентів при вивченні історії та історичних дисциплін.

Для навчально-методичного забезпечення практичної діяльності студентів необхідно створити програму, яка б дала можливість на сучасному науково-методичному рівні

організувати діяльність гуртків при музеях. У програмі необхідно навести факти, що дозволять відчувати своєрідність південного регіону нашої країни та навести конкретні поради щодо вивчення його історико-культурної спадщини за допомогою музейних закладів регіону.

Також необхідно передбачити розділ, який має містити інформацію довідкового характеру про державні та громадські музеї Одещини, інші установи та організації, де студентський актив може отримати методичну допомогу та консультації.

На наш погляд, серед музеїв Одещини потрібно налагодити такий вид роботи, як використання музейного простору в навчально-виховному процесі та громадському житті молоді. Це необхідно робити разом з впровадженням новітніх освітніх технологій та досвіду кращих музеїв світу.

1. Валенкович О. В. Становлення та розвиток музейної педагогіки / О. В. Валенкович // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. — Київ : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2015. — Вип. 85. — С. 48–52.
2. Гайда Л. А. Музейна педагогіка: пошук оптимальної моделі / Л. А. Гайда // Методологічні засади історичної освіти в контексті профілізації старшої школи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (Кіровоград, 21–22 жовтня 2010 р.). — Кіровоград : Видавництво КОШПО імені Василя Сухомлинського, 2012. — С. 243–249.
3. Гайда Л. А. Формування нормативно-правової бази музеїв при навчальних закладах України / Л. А. Гайда // Краєзнавство. — № 3. — 2011. — С. 49–56.
4. Ключко Ю. Сучасні освітні практики музеїв України / Ю. Ключко // Агора: зб. наук. ст. — Київ, 2015. — Вип. 14. — С. 70–75.
5. Ласкій І. Курс «Музейна педагогіка»: особливості взаємодії школи й музею / І. Ласкій // Мистецтво та освіта. — 2009. — № 3. — С. 27.
6. Столяров Б. А. Музейная педагогика. История, теория, практика: Учеб. пособие / Борис Андреевич Столяров. — М. : Высшая школа, 2004. — 216 с.